

T.Y.B.A.
COMMERCE
Introduction to Management
(Paper – IV)
{ 11th April 2016 }

QP Code : **27200**

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N. B. :** (1) All questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.
(3) Answers to both the sections should be written in the same answer book.

Section I

1. Explain the following terms in brief (any **four**) **8**
(a) Scalar chain
(b) Social objective
(c) Goal
(d) Unity of command
(e) Internal environment
(f) Time study
(g) Forecasting
(h) Administration
2. Answer the following:- (any **two**) **16**
(a) Define management. Explain the process of management.
(b) Discuss the contribution of Henry Fayol to management.
(c) Write a note on scientific management.
3. Answer the following:- (any **two**) **16**
(a) Describe the external environmental factors influencing business.
(b) What are the steps involved in the decision making process?
(c) Define MBO. Suggest the necessary steps to be taken for the implementation of MBO.
4. Write shot notes on:- (any **two**) **10**
(a) Components of planning
(b) Corporate social responsibility
(c) Levels of management
(d) Economic objectives

[TURN OVER

Section II

5. Explain the following terms in brief (any **four**) 8
- (a) Responsibility
 - (b) Break-even analysis
 - (c) Budgetary control
 - (d) Quality control
 - (e) Centralisation
 - (f) Wide organisational structure
 - (g) Organisational chart
 - (h) Management audit
6. Answer the following:- (any **two**) 16
- (a) What are the measures of resolving conflict between line and staff?
 - (b) Discuss the barriers of effective delegation.
 - (c) Explain principles of organising.
7. Answer the following:- (any **two**) 16
- (a) "Co-ordination is the essence of management"- Comment.
 - (b) Explain the concept of span of control. Write a note on factors influencing span of control
 - (c) Define TQM. What are its features?
8. Write shot notes on:- (any **two**) 10
- a) Decentralisation
 - b) Benefits of committee organisation
 - c) Essentials of effective control system
 - d) Matrix organisation
-

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 (२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 (३) दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावीत.
 (४) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

विभाग-१

१. खालील संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा. (कोणत्याही चार) :- ८
- (अ) अधिकार साखळी
 (ब) सामाजिक उद्दिष्ट्ये
 (क) मूलभूत उद्दिष्ट्ये
 (ड) आदेशातील एकवाक्यता
 (इ) अंतर्गत पर्यावरण
 (फ) काळ अभ्यास
 (ग) पूर्व अंदाज
 (ह) प्रशासन
२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन) :- १६
- (अ) व्यवस्थापनाची व्याख्या लिहा. व्यवस्थापनाची प्रक्रिया सविस्तर लिहा.
 (ब) हेन्री फेयॉल यांनी व्यवस्थापनासाठी केलेल्या कामाचा आढावा घ्या.
 (क) शास्त्रीय व्यवस्थापनावर टीप लिहा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन) :- १६
- (अ) उद्योगधंद्यांवर परिणाम करणाऱ्या बहिर्गत पर्यावरणाच्या परिस्थितीचे वर्णन करा.
 (ब) निर्णय घेण्याच्या प्रक्रियेतील टप्पे कोणते?
 (क) उद्दिष्टपूर्ती व्यवस्थापनाची व्याख्या लिहा. उद्दिष्टपूर्ती व्यवस्थापन लागू करण्यासाठी लागणाऱ्या टप्प्यांची माहिती द्या.

[TURN OVER]

४. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :- १०
- (अ) नियोजनाचे घटक
 - (ब) उद्योगधंद्यांची सामाजिक जबाबदारी
 - (क) व्यवस्थापनाचे स्तर
 - (ड) अर्थशास्त्रीय उद्दिष्ट्ये

विभाग-२

५. खालील संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा. (कोणत्याही चार) :- ८
- (अ) जबाबदारी
 - (ब) ना-फायदा ना-तोटा विश्लेषण
 - (क) अंदाजपत्रकीय नियंत्रण
 - (ड) गुणवत्ता नियंत्रण
 - (इ) केंद्रीकरण
 - (फ) संघटनेची पसरट रचना
 - (ग) संघटनेचे तक्ते
 - (ह) व्यवस्थापन तपासणी

६. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन) :- १६
- (अ) साखळी व सल्लागार यांच्यातील संघटर्षाची कारणे सोडविण्यासाठीचे उपाय कोणते?
 - (ब) परिणामकारक अधिकार प्रदानातील अडथळे स्पष्ट करा.
 - (क) संघटनांची तत्त्वे स्पष्ट करा.

७. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन) :- १६
- (अ) "समन्वय व्यवस्थापनाचा महत्त्वाचा घटक आहे" - स्पष्ट करा.
 - (ब) नियंत्रण क्षेत्र ही संकल्पना स्पष्ट करा. नियंत्रण क्षेत्रावर परिणाम करणाऱ्या घटकांवर टीपा लिहा.
 - (क) समग्र गुणवत्ता व्यवस्थापनाची व्याख्या लिहा. त्याची वैशिष्ट्ये कोणती?

८. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :- १०
- (अ) विकेंद्रीकरण
 - (ब) समिती संघटनेचे फायदे
 - (क) परिणामकारक नियंत्रण पद्धतीचे जरूरी घटक
 - (ड) मॅट्रिक्स संघटन

T.Y.B.A.
COMMERCE
Human Resource Management
(Paper – V)
{ 12th April 2016 }

QP Code : **27297**

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. : (1) All questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.
(3) Answers to both the sections to be written in the same answer-book.

Section- I

1. Explain the following terms in brief (**any 4**) : 8
- (a) Human Resource Management
 - (b) Job Description
 - (c) Aptitude Test
 - (d) Panel Interview
 - (e) Induction
 - (f) Horn Effect
 - (g) Human Skill
 - (h) Paired Comparison Method
2. Answer the following (**any 2**) : 16
- (a) Discuss the challenges of Human Resource Management due to, changing business environment.
 - (b) What is Human Resource Planning? Discuss its importance.
 - (c) Define Recruitment. Describe the various Internal Sources of Recruitment.
3. Answer the following (**any 2**) : 16
- (a) What is Interview? Discuss the limitations of Interview.
 - (b) Explain off-the-job methods available for training of employees.
 - (c) Define Performance Appraisal. Discuss its importance.
4. Write Short Notes (**any 2**): 10
- (a) Steps in Selection Process.
 - (b) Scope of Human Resource Development.
 - (c) Managerial Skills.
 - (d) Limitations of Performance Appraisal.

Section- II

5. Explain the following terms in brief (**any 4**) : 8
- (a) Formal Group
 - (b) Human Relations
 - (c) Hygiene Factors

- (d) Employee Morale
- (e) Noise in Communication
- (f) Intellectual Leadership
- (g) Safety Needs
- (h) Grievance

6. Answer the following (any 2) : 16
- (a) What is a Group? What are the different types of group?
 - (b) Explain the measures to be taken by Management to improve Human Relations.
 - (c) Define Motivation. Discuss the assumptions of McGregor's Theory X.
7. Answer the following (any 2) : 16
- (a) Discuss the factors affecting Employee Morale.
 - (b) Define Communication. Describe the merits and limitations of Written and Oral Communication.
 - (c) Define Leadership. Discuss any four styles of leadership.
5. Short Notes (any 2) : 10
- (a) Leadership Qualities.
 - (b) Process of Group Formation.
 - (c) Changing Human Needs.
 - (d) Motivating Factors.
-

(मराठी रूपांतर)

(3 तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तर-पत्रिकेत लिहा.
(४) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. खालील संज्ञांचे थोडक्यात स्पष्टीकरण लिहा (कोणत्याही चार):

- (अ) मानवी संसाधन व्यवस्थापन
(ब) कामाचे स्वरूप
(क) कल चाचणी
(ड) पॅनल मुलाखत
(इ) प्रतिष्ठापना
(फ) हॉर्न परिणाम
(ग) मानवी कौशल्य
(ह) जोडलेली तुलना पद्धती

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

- (अ) बदलत्या व्यावसायिक पर्यावरणामुळे मानवी संसाधन व्यवस्थापनात येणाऱ्या आव्हानांची चर्चा करा.
(ब) मानवी संसाधन नियोजन म्हणजे काय? मानवी संसाधन नियोजनाच्या महत्त्वाची चर्चा करा.
(क) भरती म्हणजे काय? भरतीच्या अंतर्गत स्त्रोतांचे वर्णन करा.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

- (अ) मुलाखत म्हणजे काय? मुलाखतीच्या तोट्यांची चर्चा करा.
(ब) कर्मचाऱ्यांना देण्यात येणाऱ्या कामाबाहेरील पद्धती स्पष्ट करा.
(क) कार्यसिद्धी मूल्यमापनाची व्याख्या लिहा. त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

४. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (अ) निवड प्रक्रियेतील टप्पे
(ब) मानवी संसाधन विकासाची व्याप्ती
(क) व्यवस्थापन कौशल्य
(ड) कार्य मूल्यमापनाची मर्यादा

विभाग - २

५. खालील संज्ञाचे थोडक्यात स्पष्टीकरण लिहा (कोणत्याही चार) : ८
- (अ) औपचारिक गट
(ब) मानवी संबंध
(क) आरोग्यशास्त्र विषयक घटक
(ड) कर्मचाऱ्यांचे मनोधैर्य
(इ) संदेशवहनातील गोंगाट
(फ) बौद्धिक नेतृत्व
(ग) सुरक्षा गरजा
(ह) तक्रार
६. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : १६
- (अ) गट म्हणजे काय? गटांचे विविध प्रकार कोणते?
(ब) व्यवस्थापनाने मानवी संबंध सुधारण्यासाठी करावयाचे उपाय स्पष्ट करा.
(क) अभिप्रेरणाची व्याख्या लिहा. मॅक ग्रेगरच्या क्ष सिद्धांताची चर्चा करा.
७. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : १६
- (अ) कर्मचाऱ्यांचे मनोधैर्यावर परिणाम करणाऱ्या घटकांची चर्चा करा.
(ब) संदेशवहनाचे संज्ञा लिहा. तोंडी व लेखी संदेशवहनाच्या गुणवत्तेची आणि मर्यादांची चर्चा करा.
(क) नेतृत्वाची व्याख्या लिहा. नेतृत्वाच्या कोणत्याही चार प्रकारांचे चर्चा करा.
८. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : १०
- (अ) नेतृत्वाचे गुण
(ब) गट निर्मितीची प्रक्रिया
(क) बदलत्या मानवी गरजा
(ड) अभिप्रेरकाचे घटक
-

T.Y.B.A.
COMMERCE
Export Management
(Paper – VI)
{ 13th April 2016 }

Q.P. Code : 27408

REGULAR STUDENT (2½ Hours) [Total Marks : 80
IDOL STUDENT (3 Hours) [Total Marks : 100

- N.B. :** (1) **Regular** students should attempt any **five** question from **Q.1 to Q.8.**
(2) **Idol** students should attempt any **five** question from **Q.1 to Q.8.**
(3) **Q.No. 9 is compulsory** fo IDOL student only.
(4) **Figures to the right** indicate **full** marks.

1. (a) Define Export management. Discuss important features of export management. **8**
(b) Explain various organisation structures suitable for an export firm. **8**
2. (a) Discuss in detail various trends in India's export trade since independence. **8**
(b) Write a note on export of services from India. **8**
3. (a) What do you mean by trade barriers? Explain various types of tanff barriers? **8**
(b) Discuss the role of WTO in international trade. **8**
4. (a) Discuss important highlights of Foreign Trade Policy 2015-2020. **8**
(b) Explain the importance of commodity Board and IIP in export promotion **8**
5. (a) What factors affect the selection of product in export marketing? **8**
(b) Explain the concept of product mix and product branding with respect to export market. **8**
6. (a) What are the various export pricing strategies in foreign market. **8**
(b) Explain the role of ECGC in covering risk in export business. **8**

[TURN OVER

7. (a) Explain the shipping and customs formalities in export procedure. **8**
- (b) Explain main export incentives available to Indian exporter. **8**
8. Write short notes on any **four** of the following :- **16**
- (a) Modes of entry in foreign market
 - (b) EXIM Bank
 - (c) Packing credit
 - (d) Export marketing plan
 - (e) ASEAN
 - (f) Function of export manager
- (only for IDOL student)**
9. Discuss any **two** of the following :- **20**
- (a) Export price quotations
 - (b) Export Registration formalities
 - (c) Problems of International trade
-

[TURNOVER

(मराठी रूपांतर)

नियमित विद्यार्थ्यांकरिता	(२½ तास)	(एकूण गुण : ८०)
दूरस्थ संस्थेच्या विद्यार्थ्यांकरिता	(३ तास)	(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) नियमित विद्यार्थ्यांनी प्रश्न क्र १ ते ८ मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवणे.
(२) दूरस्थ शिक्षण संस्थेच्या विद्यार्थ्यांना प्रश्न क्र १ ते ८ मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवणे.
(३) दूरस्थ शिक्षण संस्थेच्या विद्यार्थ्यांना प्रश्न क्र. ९ सोडवणे आवश्यक आहे.
(४) उजव्या बाजूचे अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
(५) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.
१. (अ) निर्यात व्यवस्थापनाची व्याख्या लिहा. निर्यात व्यवस्थापनाची प्रमुख वैशिष्ट्ये विशद करा. ८
(ब) निर्यात उद्योगसंस्थेसाठी लागणाऱ्या विविध संघटना बांधणी विशद करा. ८
२. (अ) स्वातंत्र्यानंतरच्या काळातील भारताच्या निर्यात व्यापाराच्या कलांची चर्चा करा. ८
(ब) भारताची सेवा निर्यात यावर टीप लिहा. ८
३. (अ) 'व्यापारी अडथळे' म्हणजे काय? विविध प्रकारच्या जकात अडथळ्यांचे वर्णन करा. ८
(ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील जागतीक व्यापार संघटनेच्या भूमिकेची चर्चा करा. ८
४. (अ) निर्यात व्यापार धोरण २०१५-२०२० ची प्रमुख वैशिष्ट्ये विशद करा. ८
(ब) निर्यात वृद्धितील वस्तु मंडळे व आय.आय.पी यांचे महत्व स्पष्ट करा. ८
५. (अ) निर्यात बाजारपेठेसाठी वस्तु निवडताना कोणकोणत्या गोष्टींचा विचार कराल? ८
(ब) वस्तु मिश्रण व वस्तु बांधणी या संकल्पना निर्यात बाजारपेठेच्या संदर्भात विशद करा. ८
६. (अ) विदेशी बाजारपेठेसाठी असणाऱ्या निर्यात वस्तु किंमत धोरणांची चर्चा करा. ८
(ब) इ.सी.जी.सी ची निर्यात उद्योगातील जोखीम कमी करण्यासाठी असलेली भूमिका स्पष्ट करा. ८

[TURNOVER

७. (अ) निर्यात प्रक्रियेतील जहाज व जकात शिष्टाचार प्रक्रियेतील टप्पे विशद करा. ८
(ब) भारतीय निर्यातदाराला उपलब्ध असणाऱ्या विविध सवलती विशद करा. ८
८. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टिपा लिहा. १६
(अ) विदेशी बाजारपेठेत शिरकाव करण्याच्या पद्धती
(ब) आयात निर्यात बँक
(क) बांधणी कर्ज
(ड) निर्यात विपणन योजना
(इ) एसीयन
(फ) निर्यात व्यवस्थापकाची कार्ये
- (फक्त दूरस्थ शिक्षणसंस्थेच्या विद्यार्थ्यांकरिता)
९. खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर चर्चा करा. २०
(अ) निर्यात किंमत दरपत्रके
(ब) निर्यात नोंदणी प्रक्रिया
(क) आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील अडथळे

.....

T.Y.B.A.
COMMERCE
Introduction to Management
(Paper – IV)
{ 21st April 2016 }

QP Code : **27201**

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N. B. :** (1) All questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full** marks.
(3) Answers to both the sections should be written in the same answer book.

Section I

1. Explain the following terms in brief (any four) 8
- (a) Human objective
 - (b) Administration
 - (c) Strategy
 - (d) Scalar chain
 - (e) Fatigue study
 - (f) Planning premises
 - (g) Demography
 - (h) Mission
2. Answer the following:- (any two) 16
- (a) Explain Henry Fayol's principles of management.
 - (b) Discuss various aspects of scientific management.
 - (c) Explain the functions of management.
3. Answer the following:- (any two) 16
- (a) Describe the macro environmental factors influencing business.
 - (b) What are the steps involved in the planning process?
 - (c) What are the social responsibilities of the business towards shareholders and workers?
4. Write shot notes on:- (any two) 10
- (a) Levels of management
 - (b) Decision making
 - (c) Role of the manager
 - (d) Hierarchy of objectives

[TURN OVER

Section II

5. Explain the following terms in brief (any four) 8
- (a) Authority
 - (b) Controlling
 - (c) Matrix organisation
 - (d) Formal organisation
 - (e) Decentralisation
 - (f) Quality
 - (g) Organisational manual
 - (h) Line organisation
6. Answer the following:- (any two) 16
- (a) Define organising. Explain the principles of organising.
 - (b) Write the benefits and limitations of committee form of organisation
 - (c) What is delegation of authority? What are the problems of delegation?
7. Answer the following:- (any two) 16
- (a) Define co-ordination. Explain its importance to management.
 - (b) What is span of control? Describe the factors influencing span of control
 - (c) Explain the steps in controlling process.
8. Write shot notes on:- (any two) 10
- (a) Functional organisation
 - (b) Controlling techniques
 - (c) Line and staff conflict
 - (d) Informal organisation
-

[TURN OVER

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

[एकूण गुण : १००]

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 (२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 (३) दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तरपत्रिकेत लिहावीत.
 (४) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

विभाग-१

१. खालील संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा. (कोणत्याही चार) :- ८
- (अ) मानवीय उद्दिष्ट
 (ब) प्रशासन
 (क) व्यूह रचना
 (ड) अधिकार साखळी
 (इ) श्रम अभ्यास
 (फ) नियोजनाचा आधार
 (ग) मानवी लोकसंख्येचा शास्त्रशुद्ध अभ्यास
 (ह) मूलभूत उद्दिष्ट
२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन) :- १६
- (अ) हेन्‍री फेयॉल यांच्या व्यवस्थापकीय तत्त्वांची चर्चा करा.
 (ब) शास्त्रीय व्यवस्थापनाच्या विविध अंगांची चर्चा करा.
 (क) व्यवस्थापनाची कार्ये स्पष्ट करा.
३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन) :- १६
- (अ) उद्योगधंद्यांवर परिणाम करणाऱ्या बहिर्गत पर्यावरणाच्या परिस्थितीचे वर्णन करा.
 (ब) नियोजन प्रक्रियेत कोणते टप्पे असतात?
 (क) उद्योगधंद्यांच्या भागधारकांसाठी व कामगारांसाठीच्या सामाजिक जबाबदाऱ्या कोणत्या?

[TURN OVER]

विभाग-२

४. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :- १०
- (अ) व्यवस्थापनाच्या पातळ्या
(ब) निर्णय प्रक्रिया
(क) व्यवस्थापकाची भूमिका
(ड) उद्दिष्टांचे टप्पे
५. खालील संज्ञा थोडक्यात स्पष्ट करा. (कोणत्याही चार) :- ८
- (अ) अधिकार
(ब) नियंत्रण
(क) मॅट्रिक्स संघटन
(ड) औपचारिक संघटना
(इ) विकेंद्रीकरण
(फ) गुणवत्ता
(ग) संघटनेचे मॅन्युअल
(ह) रेखा संघटन
६. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन) :- १६
- (अ) संघटनेची व्याख्या लिहा. संघटनाची तत्त्वे स्पष्ट करा.
(ब) समिती संघटनेचे फायदे व तोटे लिहा.
(क) अधिकार प्रदान म्हणजे काय? अधिकार प्रदानातील अडथळे कोणते?
७. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतीही दोन) :- १६
- (अ) समन्वयाची व्याख्या लिहा. समन्वयाचे व्यवस्थापनासाठीचे महत्त्व स्पष्ट करा.
(ब) नियंत्रण क्षेत्र म्हणजे काय? नियंत्रण क्षेत्रावर परिणाम करणाऱ्या घटकांचे स्पष्टीकरण द्या.
(क) नियंत्रण प्रक्रियेतील टप्पे स्पष्ट करा.
८. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :- १०
- (अ) कार्यात्मक संघटन
(ब) नियंत्रणाची तंत्रे
(क) साखळी व सल्लागार यांच्यातील संघर्ष
(ड) अनौपचारिक संघटना

T.Y.B.A.
COMMERCE
Human Resource Management
(Paper – V)
{ 22nd April 2016 }

QP Code : 27296

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. : (1) All questions are **compulsory**.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full marks**.
(3) Answers to both the sections to be written in the same answer-book.

Section- I

1. Explain the following terms in brief (**any 4**) : 8
- (a) Human Resource Planning
 - (b) Job Analysis
 - (c) Synthetic Test
 - (d) Group Interview
 - (e) Job Rotation
 - (f) Halo Effect
 - (g) Performance Appraisal
 - (h) Recruitment
2. Answer the following (**any 2**) : 16
- (a) Define Human Resource management. Describe its functions.
 - (b) Describe the steps involved in the Human Resource Planning.
 - (c) Describe the steps involved in employee selection process.
3. Answer the following (**any 2**) : 16
- (a) What is an interview? Discuss its importance in the selection process.
 - (b) Define Training. Describe the various on-the-job training methods.
 - (c) Discuss the modern methods of employee performance appraisal.
4. Write Short Notes (**any 2**): 10
- (a) Selection Tests.
 - (b) Uses of Job Analysis.
 - (c) External Sources of Recruitment.
 - (d) Limitations of Performance Appraisal.

Section- II

5. Explain the following terms in brief (**any 4**) : 8
- (a) Reference Group
 - (b) Human Relations
 - (c) Hygiene Factors
 - (d) Employee Morale

[TURN OVER]

- (e) Formal Communication
- (f) Paternalistic Leadership
- (g) Social Needs
- (h) Role Playing

6. Answer the following (any 2) : 16
- (a) Define Group? Describe the characteristics of Formal and Informal groups.
 - (b) What do you mean by Human Relations? What are its objectives?
 - (c) Discuss Herzberg's Two-factor Theory of motivation.
7. Answer the following (any 2) : 16
- (a) Describe the factors affecting employee morale.
 - (b) Define Communication. Describe the process of Communication.
 - (c) Define Leadership. Discuss the qualities of a good leader.
8. Short Notes (any 2) : 10
- (a) Need-hierarchy Theory.
 - (b) Changing Human Needs.
 - (c) Conflict Management.
 - (d) Leadership Styles.
-

(मराठी रूपांतर)

(3 तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
(३) दोन्ही विभागांची उत्तरे एकाच उत्तर-पत्रिकेत लिहा.
(४) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. खालील संज्ञांचे थोडक्यात स्पष्टीकरण लिहा (कोणत्याही चार):

- (अ) मानवी संसाधन नियोजन
(ब) कार्य विश्लेषण
(क) कृत्रिम चाचणी
(ड) गट मुलाखत
(इ) कार्य अदलाबदल
(फ) हलो परिणाम
(ग) कार्यसिद्धी मूल्यमापन
(ह) भरती

२. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

- (अ) मानवी संसाधन व्यवस्थापन म्हणजे काय? त्याची कार्ये कोणती?
(ब) मानवी संसाधन नियोजनाचे विविध टप्पे विशद करा.
(क) कर्मचारी निवड प्रक्रियेतील टप्प्यांचे वर्णन करा.

३. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) :

- (अ) मुलाखत म्हणजे काय? निवड प्रक्रियेतील मुलाखतीची भूमिका स्पष्ट करा.
(ब) प्रशिक्षणाचे संज्ञा लिहा. कामावरील विविध प्रशिक्षण पद्धतींची चर्चा करा.
(क) कार्यसिद्धी मूल्यमापनाच्या आधुनिक पद्धतींची चर्चा करा.

४. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) :

- (अ) निवड चाचण्या
(ब) कार्य विश्लेषणाचे उपयोग
(क) भरतीचे बहिर्गत स्रोत
(ड) कार्यसिद्धी मूल्यमापनाचे अडथळे

[TURN OVER]

विभाग - २

५. खालील संज्ञाचे थोडक्यात स्पष्टीकरण लिहा (कोणत्याही चार) : ८
- (अ) संदर्भ गट
(ब) मानवी संबंध
(क) आरोग्यशास्त्र विषयक घटक
(ड) कर्मचाऱ्यांचे मनोधैर्य
(इ) औपचारिक संदेशवाहन
(फ) पॅटरनालीस्टीक नेतृत्व
(ग) सामाजिक गरजा
(ह) भूमिका वठविणे
६. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : १६
- (अ) गट म्हणजे काय? औपचारिक व अनौपचारिक गटांची वैशिष्ट्ये विशद करा.
(ब) मानवी संबंध म्हणजे काय? त्याची उद्दिष्टे कोणती?
(क) हर्जबर्गच्या अभिप्रेरणाच्या दोन-घटक सिद्धांताची चर्चा करा.
७. खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन) : १६
- (अ) कर्मचाऱ्यांच्या मनोधैर्यावर परिणाम करणारे घटक कोणते?
(ब) संदेशवहनाची संज्ञा लिहा. संदेशवहनाच्या टप्प्यांचे वर्णन करा.
(क) नेतृत्वाची संज्ञा लिहा. उत्तम नेत्याचे गुण स्पष्ट करा.
८. टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) : १०
- (अ) उतरंड गरज सिद्धांत
(ब) मानवाच्या बदलत्या गरजा
(क) वादविवाद निराकरण
(ड) नेतृत्वाचे प्रकार
-

T.Y.B.A.
COMMERCE
Export Management
(Paper – VI)
{ 25th April 2016 }

QP Code : 27407

REGULAR STUDENT (2½ Hours) [Total Marks : 80
IDOL STUDENT (3 Hours) [Total Marks : 100

- N.B. : (1) **Regular** students should attempt any **five** question from Q.1 to Q.8.
(2) **Idol** students should attempt any **five** question from Q.1 to Q.8.
(3) Q.No. 9 is **compulsory** fo IDOL student only.
(4) **Figures to the right** indicate **full** marks.

1. (a) Define Export management. Explain the functions of export manager. 8
(b) Explain various steps in export management process. 8
2. (a) Explain the reasons for India's poor share in the world trade. 8
(b) Write a note on composition and direction of India's export trade. 8
3. (a) What do you mean by Trade blocs? Discuss the effects of trade blocs in the world trade. 8
(b) Distinguish between Taniff and Non-taniff barriers 8
4. (a) Discuss the objectives and main highlights of Foreign Trade Policy 2015-2020. 8
(b) Explain the role of FIEO in export promotion 8
5. (a) Explain the steps in new product development. 8
(b) Explain the steps in denitrifying foreran market for exporting product. 8
6. (a) Discuss the main export price quotations. 8
(b) Explain the role of EXIM bank in export finance. 8
7. (a) Discuss pre-shipment stage in export procedure. 8
(b) Explain the main export incentives available to Indian exporter. 8

[TURN OVER

8. Write short notes on any **four** of the following :- 16
- (a) EPC
 - (b) Product Life Cycle
 - (c) Packing Credit
 - (d) Export of services from India
 - (e) Role of WTO in international trade
 - (f) ASEAN

(only for IDOL students)

9. Discuss any **two** of the following :- 20
- (a) ECGC
 - (b) Problems of International trade
 - (c) Need for Exports.

(मराठी रूपांतर)

नियमित विद्यार्थ्यांकरिता	(२½ तास)	(एकूण गुण : ८०)
दूरस्थ संस्थेच्या विद्यार्थ्यांकरिता	(३ तास)	(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) नियमित विद्यार्थ्यांनी प्रश्न क्र १ ते ८ मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवणे.
(२) दूरस्थ शिक्षण संस्थेच्या विद्यार्थ्यांना प्रश्न क्र १ ते ८ मधील कोणतेही पाच प्रश्न सोडवणे.
(३) दूरस्थ शिक्षण संस्थेच्या विद्यार्थ्यांना प्रश्न क्रं.९ सोडवणे आवश्यक आहे.
(४) उजव्या बाजूचे अंक प्रश्नाचे गुण दर्शवितात.
(५) मूळ इंग्रजी प्रश्न प्रमाण मानावेत.

१. (अ) निर्यात व्यवस्थापनाची व्याख्या लिहा. निर्यात व्यवस्थापकाची कार्ये विशद करा. ८
(ब) निर्यात व्यवस्थापन प्रक्रियेतील विविध टप्प्यांचे वर्णन करा. ८
२. (अ) भारताच्या जागतिक व्यापारातील हिस्सा कमी असण्याची कारणे विशद करा. ८
(ब) भारताच्या निर्यात व्यापाराची रचना व दिशा यावर टिपा लिहा. ८

[TURN OVER

३. (अ) व्यापारी गट म्हणजे काय? व्यापारी गटांची जागतिक व्यापारावर होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा. ८
 (ब) जकाती व बिगर जकाती अडथळे यातील फरक स्पष्ट करा. ८
४. (अ) विदेशी व्यापार धोरण २०१५-२०२० ची महत्वाची उद्दिष्ट्ये व वैशिष्ट्ये विशद करा. ८
 (ब) निर्यात वृद्धीतील फीओची भूमिका स्पष्ट करा. ८
५. (अ) नवीन विकासप्रक्रियेतील टप्पे विशद करा. ८
 (ब) विदेशी बाजारपेठेच्या शोधासाठी लागणाऱ्या टप्प्याचे वर्णन करा. ८
६. (अ) महत्वाची निर्यात किंमत दरपत्रके विशद करा. ८
 (ब) आर्यात निर्यात बँकेची भूमिका विशद करा. ८
७. (अ) निर्यात प्रक्रियेतील जहाजात माल भरण्यापूर्वीची प्रक्रिया विशद करा. ८
 (ब) भारतीय निर्यात दराला उपलब्ध असणाऱ्या विविध सवलती विशद करा. ८
८. खालीलपैकी कोणत्याही चारवर टिपा लिहा. १६
 (अ) निर्यात वृद्धी मंडळ (इ.पी.सी)
 (ब) वस्तू जीवनचक्र
 (क) बांधणी कर्ज
 (ड) भारतातील सेवानिर्यात
 (इ) जागतिक व्यापार संघटनेची भूमिका
 (फ) एसीयन

(फक्त दूरस्थ शिक्षणसंस्थेच्या विद्यार्थ्यांकरिता)

९. खालीलपैकी कोणत्याही दोनवर चर्चा करा. २०
 (अ) इ.सी.जी.सी
 (ब) आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील अडथळे
 (क) निर्यातीची गरज

.....